

DEPOJA E KEQPËRDORIMEVE FARMACEUTIKE

**Blerjet e barnave të listës esenciale
shumëfish më shtrenjtë sesa çmimet në treg**

Rreth Institutit Columbus

Instituti Columbus është organizatë e pavarur, joqeveritare dhe kërkimore, që mbledh rreth vetes hulumtues e kontribuues të tjerë nga fusha ekonomike, politike dhe shoqërore në Kosovë, me qëllim të ofrimit të një platforme mendimi kritik dhe veprimi proaktiv në proceset zhvillimore të vendit.

Raporti:

Depoja e keqpërdorimeve farmaceutike

Blerjet e barnave të listës esenciale shumëfish më shtrenjtë sesa çmimet në treg

Autore:

Saranda Ramaj

Maj 2018

Prishtinë, Republika e Kosovës

Shënim: Instituti Columbus është anëtar i koalicionit për Hapje të të Dhënave dhe Llogaridhënie në Prokurim Publik – Pro Open, mbështetur nga Fondacioni i Kosovës për Shoqëri të Hapur – KFOS

Ky hulumtim është pjesë e programit "Pro Open". Pikëpamjet e shprehura në këtë hulumtim janë të Institutit Columbus dhe nuk paraqesin medoemos pikëpamjet e Fondacionit të Kosovës për Shoqëri të Hapur – KFOS.

Përmbajtja

Përmbledhje.....	4
Hyrje.....	4-5
Rritja e çmimeve te barnat.....	5-8
Rritja e çmimeve te materiali shpenzues.....	9-11
Shteti legjitimoi monopolin.....	12-13
Problemet në OSHP.....	13-14
Përfundimet	15
Rekomandimet.....	16
Të dhënat tabelare.....	17-22

Shkurtesat:

AKPPM	Agjencioni Kosovar për Produkte dhe Pajisje Mjekësore
MSH	Ministria e Shëndetësisë
SHSKUK	Shërbimi Spitalor Klinik Universitar i Kosovës
QKUK	Qendra Klinike Universitare e Kosovës
OSHP	Organi Shqyrtues i Prokurimit
KRPP	Komisioni Rregullativ i Prokurimit Publik
OE	Operatori Ekonomik
AK	Autoriteti Kontraktues
ZP	Zyrtar i Prokurimit
LE	Lista Esenciale

Përmbledhje

Shëndetësia në Kosovë që nga paslufta, është përcjellë nga nën buxhetimi. Por, edhe buxheti i dedikuar për këtë fushë në shumë raste është keq menaxhuar. Ministria e Shëndetësisë është një nga institucionet e cila ka me së shumti zyrtarë të akuzuar ¹. Në veçanti shumë të akuzuar ka nga fusha e prokurimit në këtë sektor. Buxheti në vitin 2016 dhe 2017 për institucione spitalore publike është rreth 21 milionë euro². Edhe pse viteve të kaluara ka qenë buxheti përafërsisht i njëjtë, në këta dy vjet, të cilët i ka analizuar Instituti Columbus, ka pasur furnizim me të ulët me barna dhe material shpenzues nga Lista Esenciale. Në vijim të këtij raporti, do të argumentohen ndryshimet se çka kanë ndodhur në fushën e prokurimit të barnave. Njëra nga gjetjet kryesore të raportit është rritja e befasishme e çmimeve të barnave për sektorin publik, por një rritje e tillë nuk ka reflektuar ende në tregun privat. Kësisoj, nëse krahasohen kontratat e dy vjetëve të fundit me vitet paraprake, vërehen çmime aktuale astronomike. Për më tepër, janë kompanitë e njëjta të cilat produktin e njëjtë, me sasi e dozë të njëjtë në vitin 2015 ua kanë shitur spitaleve publike deri në 2-fish më lirë. Furnizimi me barna është i kufizuar. Mund të merren 50% të kërkesave të tyre. Nuk është e qartë nëse barnat nuk janë blerë kurrë (për shkak të mungesave buxhetore) ose janë drejtuar për shitje në sektorin privat ose të dyja. Stafi i mëparshëm i MSH-së është akuzuar për korrupsion me barna (drejtori i shërbimit farmaceutik spitalor). Operatorët ekonomikë tani shpërndajnë barna për nivelin e sekondar dhe terciar drejtpërdrejt në objektet e tyre, në bazë të kërkesave të spitaleve dhe me miratimin e Agjencisë së Financimit të Shëndetësisë. Mungesa e furnizimeve me barna mund të jetë për shkak të sasive të vogla të kërkuara nga institucionet shëndetësore dhe ndëshkimet/masat mbrojtëse të pamjaftueshme në kontrata për vonesa të furnizimit. Në prokurim ka ndërrime të stafit, numër të pamjaftueshëm të stafit dhe mungesë të mundshme të kapaciteteve për mbikëqyrje teknike (d.m.th. përcaktimi i nevojës, vendosja e specifikimeve). Shfrytëzimi joracional është problem më vete dhe ka shqetësime rreth motivimit financiar për përshkrimin e recetave dhe referimet.

Hyrje

Instituti Columbus ka filluar monitorimin e prokurimit të barnave në pjesën e dytë të vitit 2017, duke pasur parasysh se shëndetësia konsiderohet si një ndër fushat me më së shumti korrupsion. Gjatë periudhës së monitorimit Columbus, ka arritur të identifikojë një numër të madh të problemeve që e karakterizojnë këtë fushë. Problemet në fushën e prokurimit të barnave kanë efekt të drejtpërdrejtë të pacientët të cilët si pasojë e këtyre problemeve mbesin pa barna. Zinxhiri i furnizimit me produkte medicinale përfshin proceset për përzgjedhje, prokurim, shpërndarje dhe përdorim të produkte medicinale në procesin e trajtimit. Zyrat qeveritare dhe zyrtarë publikë janë të përfshirë në të gjitha këto aktivitete, si dhe në rregullimin e cilësisë dhe sigurisë së produkteve medicinale përmes licencimit të barnave dhe barnatoreve. Një ndër parimet kryesore të procedurave të prokurimit është shfrytëzimi i mirë buxhetit publik. Në rastin tonë, Ministria e Shëndetësisë, si Autoritet Kontraktues, duhet të përkujdeset që buxheti për barna të shfrytëzohet në mënyrë sa më racionale të mundshme. Por një gjë e tillë nuk ka ndodhur.

Ministria e Shëndetësisë për këto vite nuk ka vendosur një "tavan" për çmimet e barnave. Kjo ka bërë që të mbetet në duart e operatorëve ekonomikë që të ofertojnë barnat sipas dëshirës së tyre. Kjo ministri, deri në fund të vitit 2017, ka pasur në dispozicion rreth 21 milionë euro për furnizim me barna dhe material shpenzues³. Një pjesë e madhe e këtij buxheti (deri në rreth 40 për qind u dedikohet citostatikëve, barna për trajtimin e kancerit). Në periudhën raportuese, Instituti Columbus ka vërejtur se proceset për blerjen e barnave që në fillim nisin me probleme. Kjo ministri këto vite, kur është analizuar procesi i prokurimit, tenderët i ka hapur me vonesë (vetëm kur institucioni ka mbetur pa kontratë). Kësisoj, ka pasur raste kur tenderi është hapur tre muaj pas përfundimit të kontratës paraprake, ndërsa kontrata e re nuk është nënshkruar edhe 18 muaj pas shpalljes së tenderit. Të tilla vonesa dhe ngritjet e çmimeve, pos që lënë spitalet pa barna, nënkuptojnë miliona euro humbje të buxhetit të shtetit e humbje të mëdha parash për pacientet që kanë nevojë për këtë terapi.

Rritja astronomike e çmimeve të barnave

Institucionet publike shëndetësore, prej pas luftës, nuk kanë arritur ta përmbushin listën esenciale me barna, për shkak të buxhetit të ulët që ka Ministria e Shëndetësisë, dedikuar furnizimit me barna. Por, pavarësisht kësaj, shpeshherë ndodh që manipulimet me barna, si blerja e tyre me çmim shumëfish më të shtrenjtë se vlera reale, të mos mungojë. Miliona euro barna kanë shkuar te disa Kompani Farmaceutike për furnizim me spitale në vitin 2016 dhe atë 2017. Por me të njëjtat miliona, janë blerë më pak barna sesa viteve të kaluara. Kësisoj, Instituti Columbus do të prezantojë disa shembuj se si është rritur çmimi pa asnjë arsyetim. Noraderenlina (sinonim me norepinefrinën) është neurotransmiteri kryesor i sistemit nervor simpatik, përgjegjës për ndryshimet tonike dhe refleksive kardiovaskulare⁴. Në SHSKUK përdoret në formë ampule që injektohen tek pacientet. Përafërsisht brenda një viti, përdor 700 njësi në kuadër të SHSKUK-së. Në vitin 2015, për një njësi të këtij produkti është paguar 2.78 euro. Për të njëjtin produkt në vitin 2016 është paguar 22 euro. Në këtë mënyrë, MSH-ja e ka kontraktuar një produkt për 800 për qind/ Nëse bëhet një llogaritje e thjeshtë, del se brenda një viti, për këtë produkt në vitin 2015 janë paguar 1960 euro. Por, nga viti 2016, për të njëjtën sasi, për të njëjtin produkt, MSH-ja paguan 15.400 euro. Nëse merret parasysh që në MSH kontratat me të shpeshta kanë kohëzgjatje 36-mujore, del se me kontratat e reja, MSH-ja do të paguajë 46 mijë e 200 euro, ndërsa me kontratat e vjetra me të njëjtën kohëzgjatje të kontratës janë paguar 5 mijë e 880 euro. Pra, kontrata e vjetër për këtë produkt ka dallim prej rreth 41 mijë eurosh. Një tjetër produkt për të cilin ka dallime të mëdha në është edhe ampula Fentanyl. Ky medikament është anestetik opioid. Përdoret si analgjetik gjatë operacioneve, si depresant respirator, si analgjetik pas operacioneve, si dhe në dhimbje persistente kronike të sëmurët me kancer⁵. Mesatarisht në SHSKUK nga kjo lloj ampule shpenzohen 64620 njësi. MSH-ja, në vitin 2015, këtë lloj ampule e ka paguar 0.37 euro. Në kontratën e fundit të vitit 2016, ky produkt është kontraktuar me 0.95 euro. Kësisoj nëse bazohemi në planifikimin e njëjtë në kontratat paraprake, kjo ampulë i ka kushtuar shtetit 23 mijë e 909 euro brenda një viti. E njëjta sasi, për të njëjtin produkt nga e njëjta kompani prodhuese e nga e njëjta kompani distribuese (shpërndarëse), tash MSH-së i kushton 67 mijë e 389 euro. Kontrata tre-vjeçare e këtij produkti në të kaluarën ka kushtuar 71 mijë e 727 euro, ndërsa kontrata aktuale për një periudhë tri vjeçare kushton 213 mijë e 167 euro. Dallimi për të njëjtin produkt e të njëjtën sasi, është rreth 123 mijë euro.

³ Intervistë e ministrit, Uran Ismaili për këtë raport

⁴ Regjistri i barnave 2 (Prodhim i Shoqatës Farmaceutike të Kosovës dhe Ministrisë së Shëndetësisë)

⁵ Regjistri i barnave 2 (Prodhim i Shoqatës Farmaceutike të Kosovës dhe Ministrisë së Shëndetësisë), faqe 177

Propofoli është një tjetër bar që ka pësuar ngritje astronomike të çmimit. Propofoli është medikament i përgjithshëm anestetik. Përdoret për induktimin dhe mbajtjen e anestezisë së përgjithshme, si dhe sedatimin e pacientëve të intubuar në kujdesin intensiv ⁶⁾. Brenda një viti, SHSKUK-ja ka nevojë për 39 mijë e 030 njësi ⁷⁾. Çmimi i këtij produkti në vitin 2015 për kontraktim në Spitale Publike ka qenë 4.60 euro. Në kontratën e vitit 2016, i njëjti produkt kushton 18 euro e 20 cent. Kështu, nëse në vitin 2015 janë shpenzuar 179 mijë e 538 euro për këtë produkt, në vitin 2017 shpenzohen 719 mijë e 346 euro. Nëse këto vlera llogariten për një periudhë tri-vjeçare, del se me kontratën e vjetër për tre vjet janë shpenzuar rreth 538 mijë euro, ndërsa me kontratat aktuale, për një periudhë tri-vjeçare për produktin e njëjtë, shpenzohen mbi 2 milionë euro. Pra, me kontratën aktuale për të njëjtin produkt, e me të njëjtën sasi MSH-ja i ka shpenzuar ose do t'i shpenzojë rreth 2 milionë euro më shumë. Aciclovir është një tjetër produkt që ka pësuar ngritje të çmimit. Ky produkt është një antiviral shumë aktiv, që përdoret me së shumti për trajtimin e herpeseve të lëkurës ⁸⁾. Deri në vitin 2016 ky produkt nga MSH-ja është blerë me çmimin 2.95 euro. Nga viti 2017 i njëjti produkt blihet me çmimin prej 9 eurove. Brenda një viti shpenzohen 698 njësi. Me çmimin e vjetër MSH-ja në vit për këtë produkt shpenzonte rreth 2100 euro, ndërsa me çmimin e ri shpenzon rreth 6 mijë e 300 euro, pra afër 4 mijë euro me shumë. Rritje të çmimeve ka pësuar edhe produkti Morphine (i njohur si morfinë). Morfina është një analgjetik i fuqishëm. Morfina është analgjetiku i zgjedhur në kontrollin e dhimbjes që shoqëron infarktën akut të miokardit dhe kancerin. Benë qetësim të dhimbjeve mesatare deri të ato të rënda që nuk mund të kontrollohen nga analgjetikët e tjerë ⁹⁾. Brenda një viti nga SHSKUK-ja shpenzohen 9204 njësi. Ky produkt nga viti 2015, ka shënuar rritje për rreth 300 për qind. Përderisa në vitin 2015 është blerë me çmimin 0.85 euro për njësi, aktualisht për këtë bar paguhet 2,50 euro. Kjo nënkupton që në vitin 2015 janë shpenzuar 7832 euro ndërsa në vitin 2016 23 mijë euro. Nga kjo del se para vitit 2016, MSH-ja ka paguar për tri kontrata në vlerë të rreth 20 mijë eurove për këtë produkt, aq sa e paguan tash për një vit. Rocuronium Bromide është produkt i Listës Esenciale. Efekti i parë i këtij produkti është mioreleksant (relaksant i muskujve). Brenda një viti, MSH-ja blen 9413 produkte. Deri në vitin 2016, ky produkt nga MSH-ja është paguar 3.90 euro. Nga viti 2016 i njëjti produkt, nga firma e njëjtë paguhet 12 euro e 90 cent. Nëse bëhet llogaritja sasisë me çmimin e blerjes deri në vitin 2016 atëherë del se MSH-ja ka paguar vetëm për këtë produkt brenda një viti 36 mijë e 710 euro, por me ngritjen e çmimit, del se MSH-ja nga viti 2015, paguan 121 mijë e 427 euro, që i bie që vetëm brenda një viti nga blerja e këtij produkti humb rreth 80 mijë euro. Protamin Sulphate është një produkt spitalor që përdoret para dhe pas operacionit dhe pas procesit të hemodializës. Deri në vitin 2016, çmimi i këtij produkti të cilin e ka blerë MSH-ja ka qenë 4.66 euro, rreth dy vite me parë çmimi i këtij produkt është rritur në 18 euro e 20 cent. Pasi që ky produkt është specifik dhe nuk përdoret shumë një pjesë e vogël e buxhetit i dedikohet këtij produkti. Konkretisht deri në vitin 2016 brenda një viti për këtë produkt mesatarisht janë shpenzuar 2 mijë e 665 euro. Por me trendin e ndryshimit të çmimeve, vlera e parasë se shpenzuar nga MSH-ja për këtë produkt është 10 mijë e 410 euro. Pra vetëm për një vit dallimi është rreth 8 mijë euro me shumë. Rritje astronomike ka edhe produkti Noradrenaline. Ky produkt deri në vitin 2016 nga Ministria e Shëndetësisë është blerë 2.78 euro. Aktualisht, ky produkt blihet 22 euro. Deri në vitin 2016 nga buxheti i shtetit janë paguar 1918 euro, por pas rritjes së çmimit përreth 900 fish, tash MSH-ja paguan për këtë produkt mbi 15 mijë euro.

⁶⁾ Regjistri i branave 2 (Prodhim i Shoqatës Farmaceutike të Kosovës dhe Ministrisë së Shëndetësisë), faqe 369

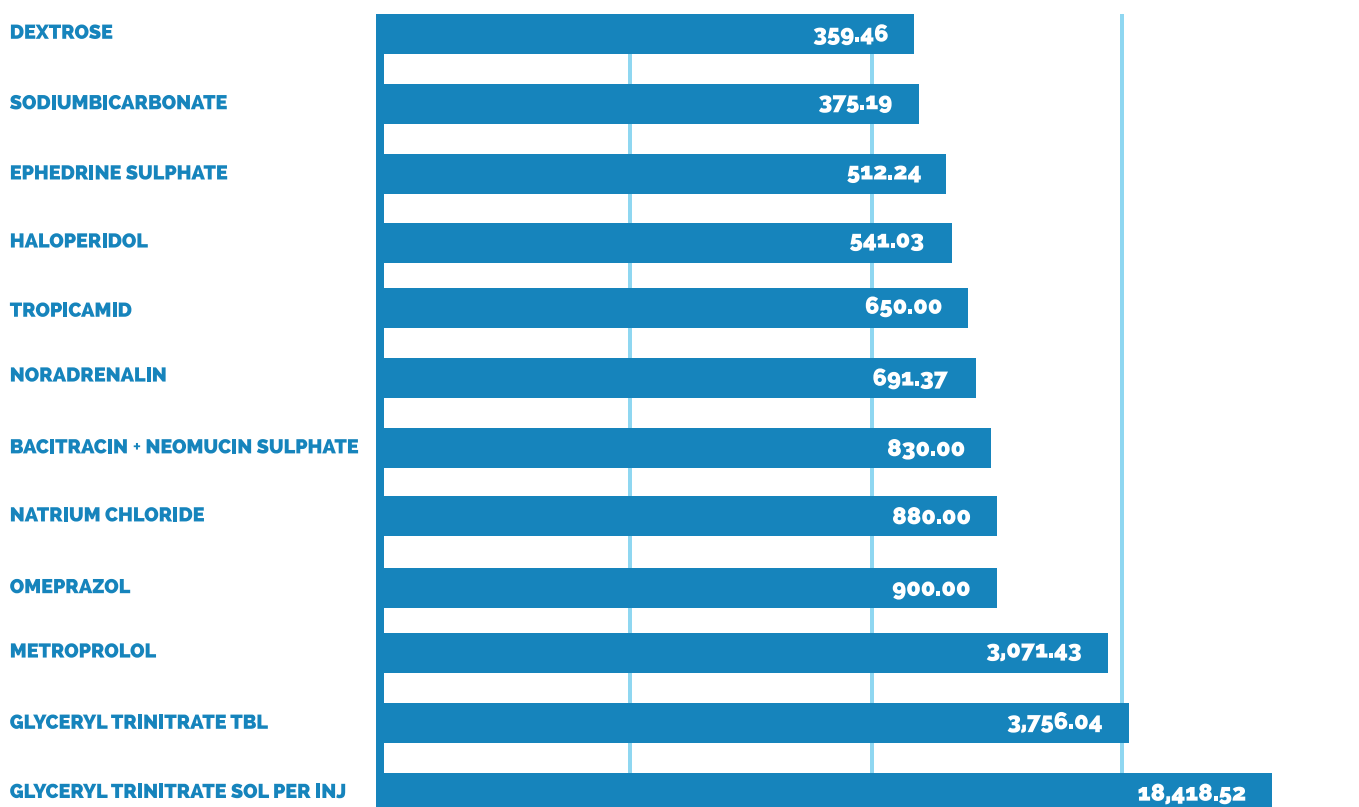
⁷⁾ Nga tabela e MSH-së e planifikimit vjetor për furnizim me barna për vitin 2016

⁸⁾ Regjistri i barnave 2 (Prodhim i Shoqatës Farmaceutike të Kosovës dhe Ministrisë së Shëndetësisë), faqe 19

⁹⁾ Po aty

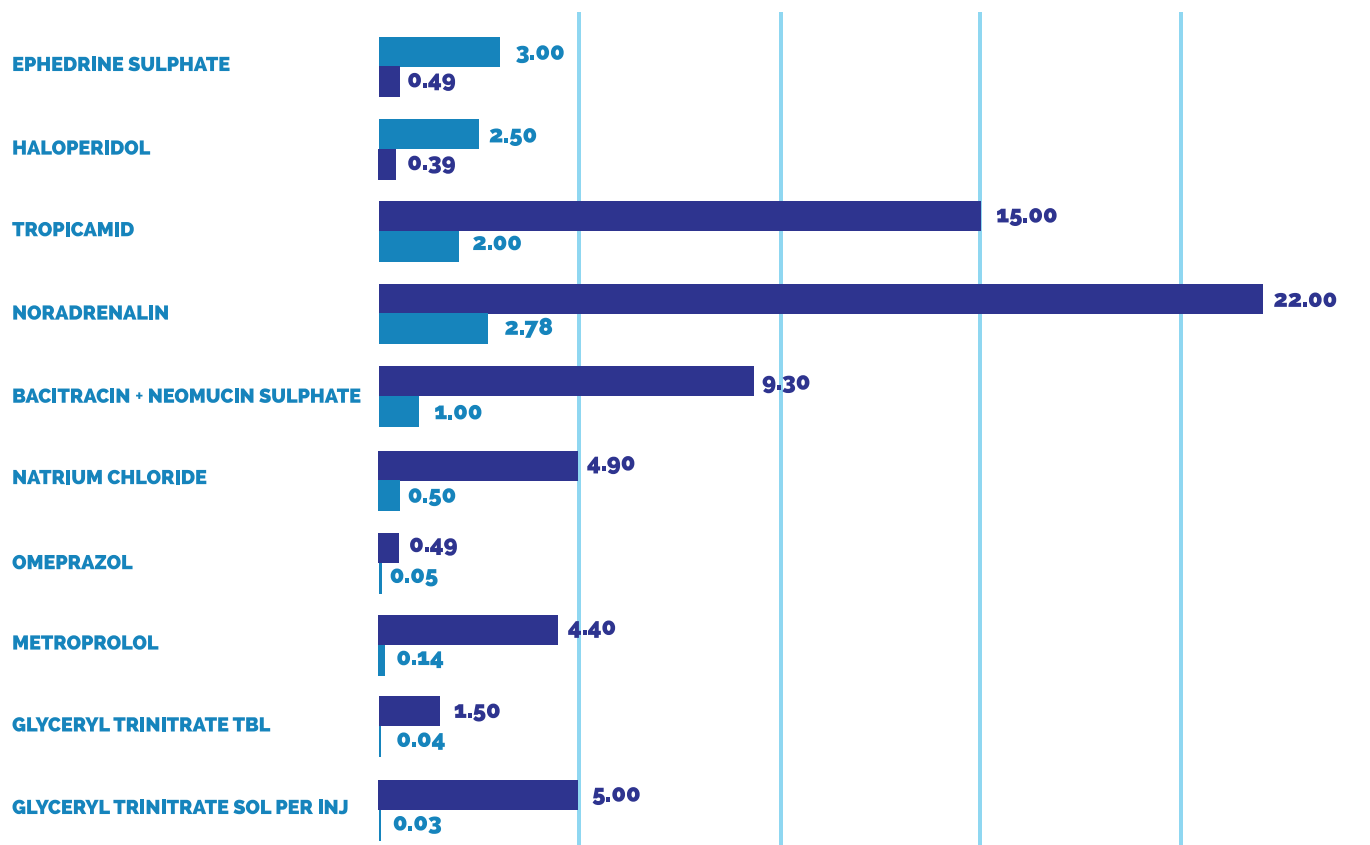
Një produkt tjetër i përdorur shpesh në spitalet publike të Kosovës është produkti Impenem Cilastatinë është antibiotik. Brenda vitin në SHSKUK shpenzohen 9 mijë ampula. Çmimi deri në vitin 2016, për këtë produkt ka qenë 5.50 por tash është rritur në 12.50 euro. Nga llogaritja del se me çmimin e vjetër MSH-ja ka paguar për këtë produkt 50 mijë euro brenda një viti, por me ndryshimin e çmimit, MSH-ja për sasinë e njëjtë paguan 112 mijë e 500 euro. Produkti Tropicamid janë pika për sy. Brenda një viti, në SHSKUK shpenzohen 1305 produkte. Çmimi i tyre deri në vitin 2016 ka qenë 2 euro. Instituti Columbus ka gjetur se tash këto pika blihen në vlerë të 15 eurove. Nga llogaritja që i ka bërë Columbus, bazuar në çmimet e dy kontratave të fundit publike të këtij raporti, atëherë del një dallim i madh në mes të dy kontratave. Në kontratën e kaluar, brenda një viti, për këtë produkt shpenzoheshin 2610 euro, ndërsa me kontratën aktuale vetëm për një vit shpenzohen 19 mijë e 575 euro. Ampula Vitamin C është një nga produktet me të përdorur në SHSKUK. Çmimi i këtij produkti deri në vitin 2016, me të cilin e ka blerë MSh-ja këtë produkt, është 0.13 euro. Aktualisht, blihet me çmimin 0.50 euro. Për Vitaminën C, deri vitin e kaluar, janë shpenzuar për një vit 8 mijë e 243 euro, ndërsa aktualisht paguan 31 mijë e 700 euro.

% e rritjes së çmimit - barnat

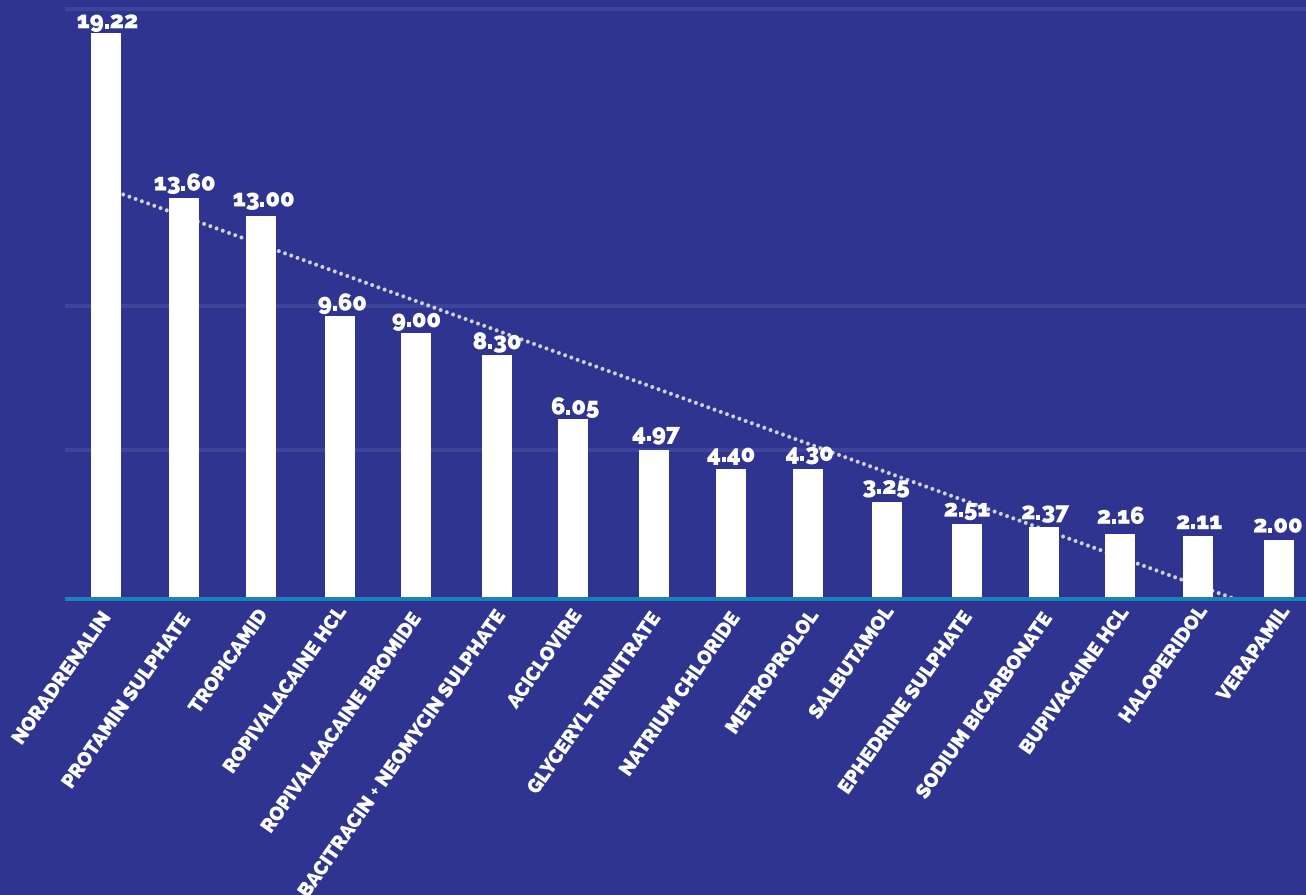
(TABELA 1)

Krahasimi mes kontratash - barnat

(TABELA 2)

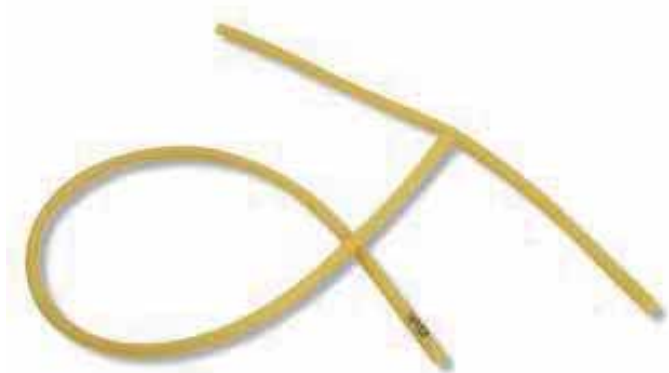
Diferenca për çmime për njësi mes kontratash - barnat

(TABELA 3)

Rritja astronomike e materialit shpenzues

Përveç në barna, rritje astronomike të çmimeve nga viti në viti ka pasur edhe për produktet që i takojnë materialit shpenzues. Instituti Columbus ka krahasuar edhe ndryshimet e kontratave nga viti në vit dhe ka rezultuar që në disa artikuj të Materialit Shpenzues u janë rritur çmimet për gati 26 fish. Kjo nënkupton shumë humbje për produktet të cilat edhe në çmimin privat e edhe me herët kur janë blerë nga MSH-ja, kanë kushtuar lirë. Instituti Columbus në pjesën narrative do të demonstrojë disa raste, ndërsa e plotë me të gjitha barnat dhe me produktet e materialit shpenzues do t'i bashkëngjitë në një aneks të veçantë. Një nga produktet që ka rritur çmimin mënyrë astronomike është T – Drain Latex i cili nga SHSKUK-ja blihet në 7 madhësi si në vijim : 8 FG, 10 FG, 12 FG, 14 FG, 16 FG, 18 FG dhe 20 FG ¹⁰. Këto lloje të produkteve të përmasave të ndryshme, SHSKUK-ja i përdor 1267 të të gjitha llojeve brenda një viti. Në këtë mënyrë, sipas llogaritjes dhe krahasimit të çmimeve të dy kontratave të fundit, del që MSh-ja paguan 21, 539 euro, në vend se të paguajë 760 euro si në kontratat paraprake.

(Fotoja është ilustrim për produktin)

Një tjetër produkt, edhe pse përdoret në sasi të vogël në SHSKUK, ka shënuar rritje marramendëse sipas gjetjeve të Institutit Columbus. Bëhet fjalë për produktin "Parenkima Sutura Set". Deri në vitin 2016, ky set është blerë me çmim prej 3.83 eurosh. Në kontratën e fundit, ky produkt është blerë 83 euro. Në kontratën e kaluar ky produkt i ka kushtuar MSH –së 91.20 euro, për të njëjtën sasi penjtë për eshtrat e kokës MSH-së do i kushtojnë 2000 euro pra 1900 euro me pak se e njëjta sasi vitin paraprak. Një tjetër produkt që ka pësuar ndryshime të mëdha është edhe produkti "Suture Non Absorbable Monofyl Polypropilen". Ky produkt ekziston në 23 përmasa të ndryshme. Çmimi i tij varësisht nga përmasa ka nisur nga 0.35 euro në vitin 2015. Aktualisht, ky blihet rreth 700 për qind me shtrenjtë, konkretisht rreth 2 euro e 30 cent.

(Fotoja është ilustrim për produktin)

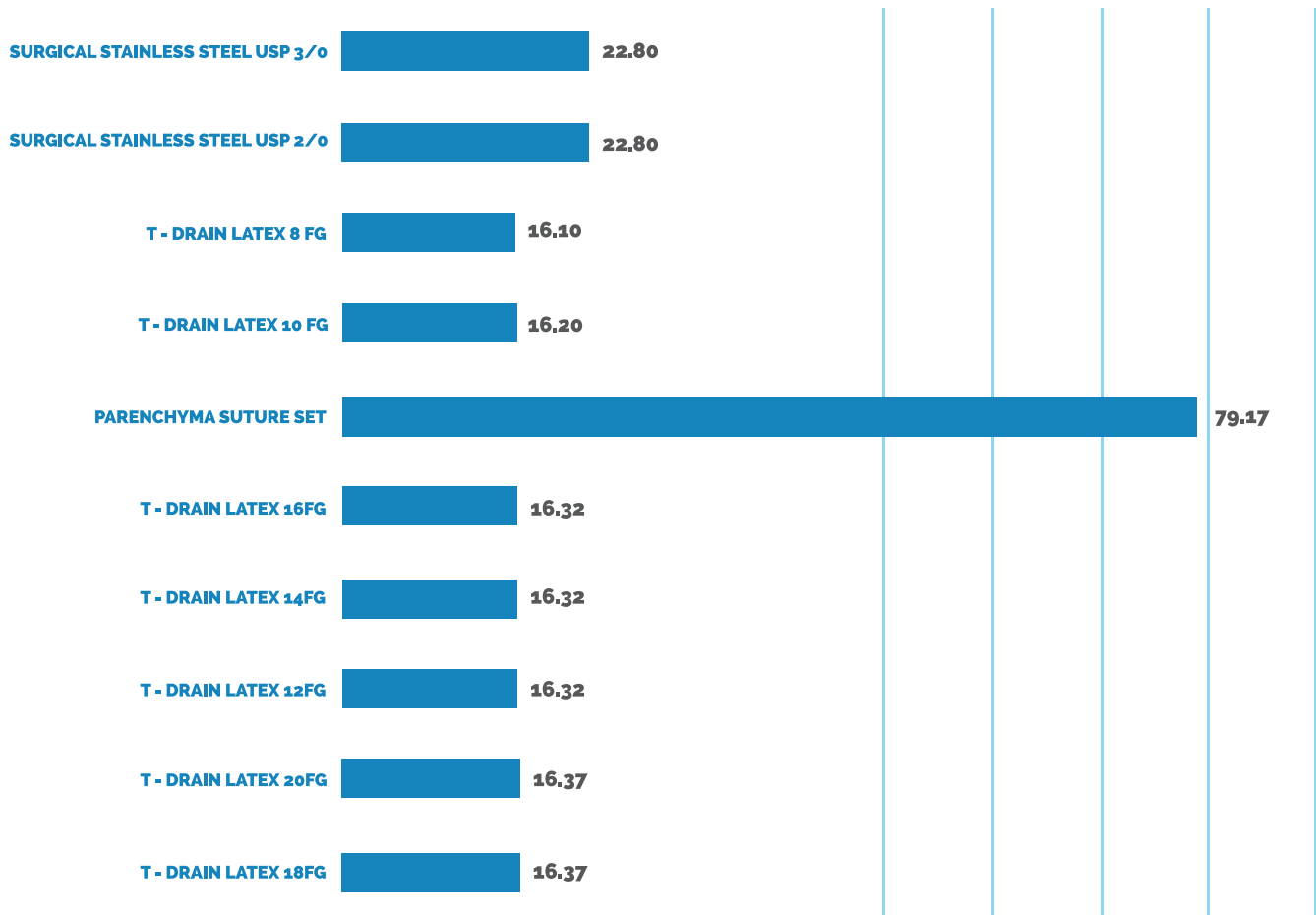
¹⁰ Të dhënat janë nxjerrë nga Plani Vjetor i miratuar nga MSH për vitin 2017

Tjetër produkt që është shtrenjtuar kur bëhet fjalë për pajisje mjekësore. Sclep Handle (Skalperi i dorës) nga 0.10 cent në vitin 2015 tash blihet 1 euro nga MSh-ja, pra rreth 900 përqind me shumë.

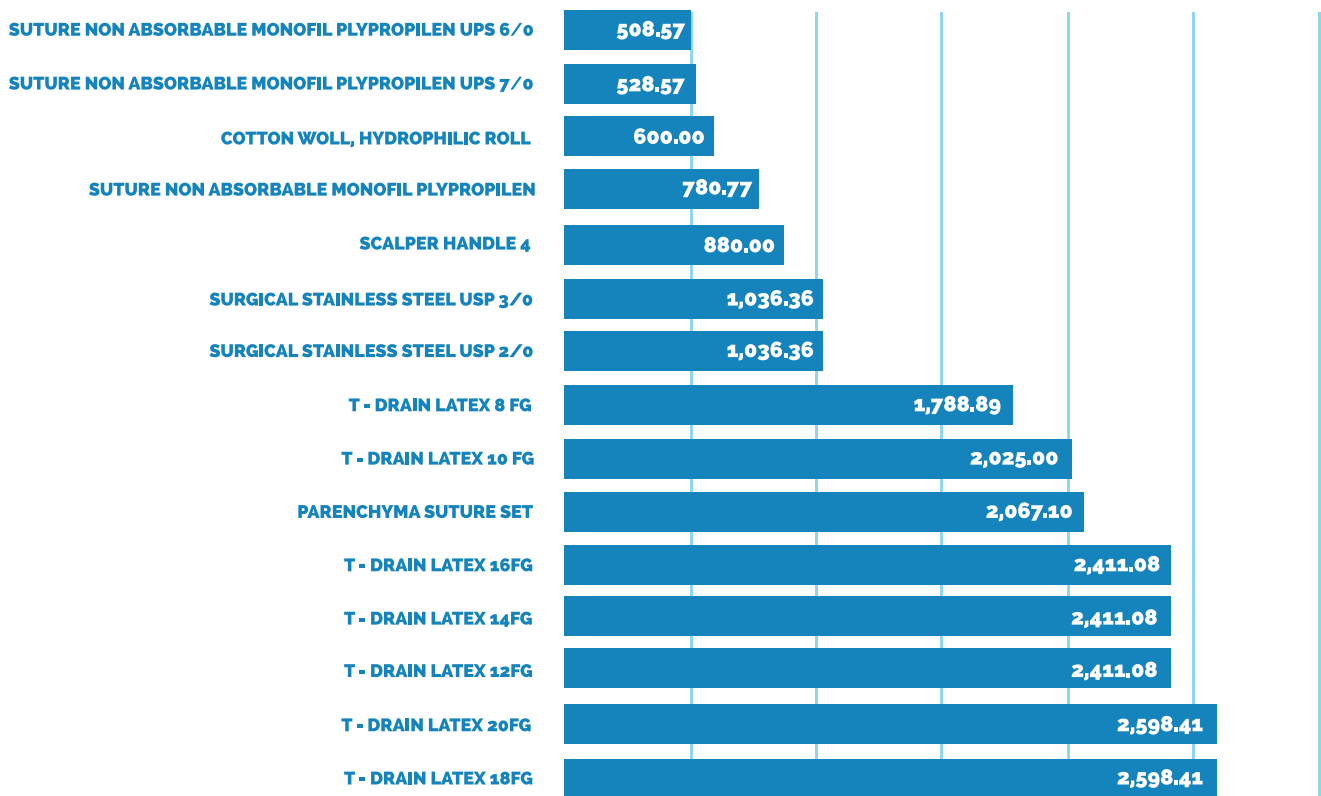

(Fotoja është ilustrim për produktin)

Diferenca për çmime për njësi - materiali

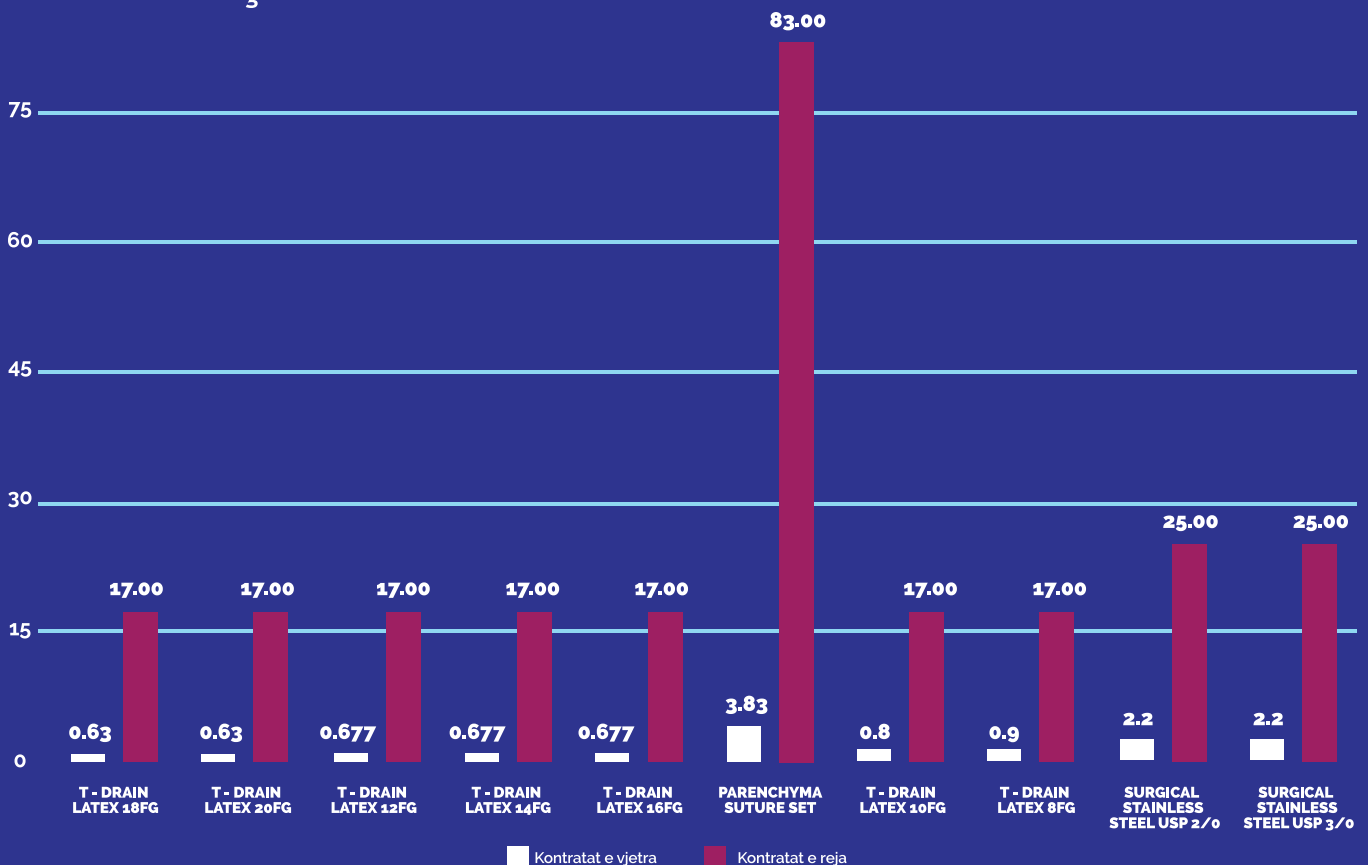

Rritja e çmimit me përqidje - materiali

(TABELA 2)

Çmimet krahasuese me kontratash - materiali

(TABELA 3)

Shteti legjitimoi monopolin

Nga viti 2014, në Ministrinë e Shëndetësisë ka ndryshuar struktura e kompanive që kanë fituar tenderë. Kryesisht kanë pasur trend të rritjes kompania Liri Med dhe Kompania Exclusive. Këto dy kompani, kanë tenderët për 60 për qind të Listës Esenciale. Këto kompani, si përfituese të miliona eurove në vit, nga viti 2016 kanë filluar rritjen e çmimeve pa ndonjë arsytim. Një gjë të tillë ua ka lejuar një lloj monopoli që është krijuar me ndryshimin e ligjeve dhe udhëzimeve administrative që lidhen me fushën e barnave. Deri në vitin 2015, Ligji për Produkte dhe Pajisje Mjekësore ka lejuar që një bar ose produkt nga materiali shpenzues të mund të marrë pjesë në tender publik, nëse produkti është i regjistruar dhe në qarkullim në vendet e Bashkimit Evropian ¹¹. Në vitin 2015, është nxjerrë Udhëzimi Administrativ për Marketing Autorizim. Legjislacioni i ri ka ashpërsuar kriteret. Përveç që kërkon që ky bar të jetë i regjistruar në shtet e BE-së duhet të kalojë në procedurë të marrjes së certifikatës së Marketing Autorizimit edhe në Kosovë ¹². Kësisoj, asnjë produkt nuk mund të marrë pjesë në tender publik pa u regjistruar dy herë. Kjo, sipas Shoqatës së Distributorëve Farmaceutikë, e ka rritur çmimin, pasi që jo të gjitha kompanitë paguajnë tarifën e regjistrimit të një produkti edhe në AKPM. Sipas kësaj shoqate, MSH-ja nuk duhet ta vendosë kriteret Marketing Autorizimit.

Kompanitë Farmaceutike nuk rrezikojnë që të paguajnë tarifa për barna që duhet t'i futen procedurave të tenderimit, për shkak se nëse nuk arrijnë të fitojnë tenderin, malli u mbetet i bllokuar në depo dhe rrezikojnë që t'u skadojë afati. Sipas Shoqatës së Distribuesve nëse në procesin e prokurimit lejohen produktet që qarkullojnë në BE, çmimet do të bien dukshëm ¹³. Në anën tjetër, Ministria e Shëndetësisë është e gatshme t'i futet ndryshimit të këtij ligji, nëse ky ndryshim e zgjedh problemin. Ky institucion është i mendimit se nëse del që ndryshimet ligjore të bëra në fushën farmaceutike e kanë dëmtuar financiarisht MSH-në, kjo bazë ligjore do të ndryshohet ¹⁴. Por, kompanitë mohojnë që kanë rritur çmimet duke shfrytëzuar monopolin e krijuar nga shteti. Fajin ua kanë hedhur fabrikave të cilat i kanë rritur çmimet e barnave kudo në botë ¹⁵. Ngritja e çmimeve të barnave nënkupton vlerë në para të njëjtë të shpenzuar, por me shumë më pak furnizim. Ligji i Shëndetësisë nr. 2004/4 përcakton që buxheti i qeverisë duhet të përdoret për blerjen e barnave nga lista esenciale e barnave (LEB) e përkufizuar në regjistrin zyrtar dhe se kjo listë e barnave do të ofrohet në të gjitha nivelet e kujdesit shëndetësor. Në Ligjin për Shëndetësi nr. 2012/04-L-125, neni 3, Përkufizimet 1.16, përkufizon që "Lista e barërave dhe materialit shpenzues" është Lista e produkteve mjekësore dhe materialeve shpenzuese që mbulohen nga Qeveria dhe bashkë-pagesat e qytetarëve. Mbipërfshirja dhe nënpërfshirja janë tregues të korrupsionit të mundshëm. Mbipërfshirja ka të bëjë me përfshirjen e barnave të shtrenjta në listë (numri i tepërt i statinëve, për shembull), ose nënpërfshirjen e opsioneve efektive, më të lira të barnave. Kompanitë farmaceutike mund të paguajnë rryshfete, në mënyrë që barnat e tyre të shtohen në listë ose të përjashtohen barna të lira konkurrense ¹⁶.

¹¹ http://msh-ks.org/wp-content/uploads/2013/11/2013-_04-L-190-Ligji-p%C3%ABr-produkte-dhe-pajisje-medicinale.pdf

¹² http://msh-ks.org/wp-content/uploads/2013/11/2013-_04-L-190-Ligji-p%C3%ABr-produkte-dhe-pajisje-medicinale.pdf

¹³ Intervistë me farmacistin, Milaim Abdullahu

¹⁴ Deklaratë e ministrit, Uran Ismaili në tryezën e Institutit Columbus

¹⁵ Bisedë me pronarin e kompanisë "Exclusive", Burim Shkodra

¹⁶ [file:///C:/Users/HP/Downloads/UNDP%20SAEK%20Corruption%20Risk%20Assessment%20in%20Health%20December%202014%20-%20Alb%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/HP/Downloads/UNDP%20SAEK%20Corruption%20Risk%20Assessment%20in%20Health%20December%202014%20-%20Alb%20(1).pdf)

Duke marrë parasysh buxhetin cili i ndahet MSH-së nga MEF, të shprehur në përqindje të GDP-së së vendit, Kosova bën pjesë në vendet me përqindjen më të ulët të buxhetit për shëndetësi (rreth 2.3% e GDP), krahasuar me shtetet e rajonit 5-7% e GDP apo me shtetet evropiane 10% e GDP që përbëjnë buxhetin për shëndetësi ¹⁷). Keqpërdorimi i këtij buxheti edhe ashtu të varfër, rrezikon shërbimet shëndetësore dhe i vë sallat operative në kolaps. Një gjë e tillë ka ndodhur këto vite herë pas here në QKUK.

Problemet në OSHP

“Salbutamol” është solucion që përdoret për procedurat e inhalimit. Në barnatore private ka çmim rreth 1.50 euro, viteve të kaluara është blerë me çmim prej 1.88 euro, ndërsa këtë vit MSH-ja e ka përzgjedhur kompaninë fituese me çmim prej 4.50 eurosh. Në të njëjtën formë ky institucion e ka përzgjedhur fitues edhe për produktin mjekësor “Sodium Valproat”. Llogaritja e çmimit bëhet me tabletë. Çmimi i tabletës në tregun privat është rreth 10 cent. Deri këtë vit, MSH-ja e ka blerë një tabletë “Sodium Valproat” me çmim prej 11 cent, ndërsa në tenderin e fundit MSH-ja fitues e ka përzgjedhur kompaninë që këtë produkt e ka ofertuar 0.99 cent ¹⁷). Gjykata e Tenderëve - siç njihet ndryshe Organi Shqyrtues i Prokurimit Publik - të dyja këto aktivitete të prokurimit i ka cilësuar si të jashtëligjshme. “Paneli Shqyrtues, po ashtu, mori parasysh edhe çmimoren – listën referente të publikuar në web-faqen e KRPP-së (Komisioni Rregullativ i Prokurimit Publik) ku çmimi i produktit të kërkuar nga MSH-ja është 0.11 cent, ndërsa çmimi i produktit të ofruar është 0.99”, thuhet në vendimin e OSHP-së. Të jashtëligjshëm e ka konsideruar OSHP-ja edhe tenderin e blerjes së solucionit Salbutamol. Ky institucion e kishte kthyer edhe një herë këtë tender në rivlerësim. Megjithatë, MSH-ja kishte vendosur njëjtë. OSHP-ja tash po pretendon se ky tender duhet të kthehet prapë në rivlerësim, për t’ia dhënë mundësinë MSH-së që të përzgjedhë një tjetër kompani fituese që do të mund të kursente buxhetin e barnave. “Gjatë seancës, Autoriteti Kontraktues (që në këtë rast është Ministria e Shëndetësisë) nuk ka ofruar argument që çmimi që e kanë përzgjedhur është më i lartë se çmimi në treg”, thuhet në vendimin e OSHP-së kur e ka kthyer tenderin në rivlerësim. Sipas OSHP-së, në të dyja rastet MSH-ja ka shkelur nenin katër të Ligjit të Prokurimit Publik. “Gjatë administrimit të procedurave të prokurimit dhe përzgjedhjes së kontraktorit, Autoriteti Kontraktues është i obliguar që çmimi i kontraktuar nuk është më i lartë se çmimi përkatës i tregut”, thuhet në këtë ligj. QKUK-ja që llogaritet si qendra më e madhe spitalore publike këto blerje i cilëson si faktore për kolapsin me barna. “Pyetja rreth ndryshimit të Ligjit për Produkte dhe Pajisje Mjekësore po ashtu mendojmë se është pyetje që do të duhej t’i parashtrohet AKPM-së, përderisa besojmë që jeni të informuar se këto ndryshime janë të vërteta, kanë rezultat me rritje drastike të çmimeve, siç vërehet nga kontratat që ka lidhur Ministria e Shëndetësisë. Mund t’ju konfirmojmë se ndikimi total brenda një viti, Institucioneve tona ju kushton rreth 3 milionë euro dhe kjo shifër po shtohet vazhdimisht, është në rritje me lidhjen e kontratave të reja, që po lidhen për llogari të furnizimit vjetor të Institucioneve Shëndetësore Publike, për furnizimet me barna nga Lista Esenciale”, thuhet në përgjigjen e këtij institucioni. Gjykata e Tenderëve - siç njihet ndryshe Organi Shqyrtues i Prokurimit Publik - të dyja këto aktivitete të prokurimit i ka cilësuar si të jashtëligjshme. “Paneli Shqyrtues, po ashtu, mori parasysh edhe çmimoren – listën referente të publikuar në web-faqen e KRPP-së (Komisioni Rregullativ i Prokurimit Publik) ku çmimi i produktit të kërkuar nga MSH-ja është 0.11 cent, ndërsa çmimi i produktit të ofruar është 0.99”, thuhet në vendimin e OSHP-së.

¹⁷ <http://msh-ks.org/ëp-content/uploads/2013/11/Lista-Esenciale-sipas-VEN-dhe-ABC-Indikatoreve.pdf>

¹⁸ https://oshp.rks-gov.net/repository/docs/vendimet/2018/273-17urdh_1.PDF

Të jashtëligjshëm e ka konsideruar OSHP-ja edhe tenderin e blerjes se solucionit Salbutamol. Ky institucion e kishte kthyer edhe një herë këtë tender në rivlerësim. Megjithatë, MSH-ja kishte vendosur njëjtë. OSHP-ja tash po pretendon se ky tender duhet të kthehet prapë në rivlerësim për t'ia dhënë mundësinë MSH-së që të përzgjedhë një tjetër kompani fituese që do të mundë të kursente buxhetin e barnave. Gjatë seancës, Autoriteti Kontraktues nuk ka ofruar argument që çmimi që e kanë përzgjedhur është më i lartë se çmimi në treg. Pas ardhjes se ministrit, Uran Ismaili ka pasur edhe disa tentativa që disa barna me çmime me të larta se në treg të anulohen ¹⁹⁾. Por ky institucion është dorëzuar kur lendet kanë shkuar në OSHP. Ani pse ministri, Uran Ismaili me të marrë pozitën përmes "Facebook-ut" kishte njoftuar se po i anulonte tenderët për barnat që janë përzgjedhur me shtrenjtë sesa çmimi real, një gjë e tillë nuk ka ndodhur, pasi që ministria që e drejton ai nuk ka deponuar prova se kompanitë farmaceutike i kanë rritur çmimet e barnave. Produkti Flouracil, sipas të dhënave të kërkuara në SHSKUK, dy vjet më parë, është blerë me çmimin prej 3.30 eurosh. Gati trefish me shtrenjtë sesa më 2015 është ofertuar në MSH këtë vit. Oferta të cilën do të detyrohet MSH-ja të paguajë është 8.80 euro. Dallime në kontratat paraprake ka edhe produkti Cilastin, të cilin po ashtu e kishte anuluar MSH-ja. Kontratën e kaluar ky produkt është blerë me 17 euro. Tash do të blihet me 19.50 euro. Ndërsa, në një raport krahasues të çmimeve të barnave në Kosovë me disa shtete nga Banka Botërore para më shumë se tre vjetëve çmimi i këtij bari ishte 13 euro. Zyra e Prokurimit në Ministrinë e Shëndetësisë kanë dështuar të dërgojë dëshmi të ngjashme në Organin Shqyrtues të Prokurimit, që ndryshe njihet si Gjykata e Tenderëve, me të cilat do të dëshmonin se barnat janë me shtrenjtë se sa çmimet reale. Kjo ka bërë që OPSHP-ja të marrë vendim në favor të operatorëve ekonomikë. Ndonëse MSH-ja nuk ka dorëzuar fakte në OSHP për "mashtimin me çmime", një gjë e tillë vërtetohet nëse bëhet krahasimi i produkteve të njëjta të ofertuara nga kompani të njëjta në vite të ndryshme. Këto ditë, OSHP-ja ka anuluar vendimin e MSH-së për anulim të dy pjesëve të një tenderi për furnizim me citostatikë. Bëhet fjalë për produktet Flouracil dhe Cilastinë. OSHP-ja aprovimin e ankesave të operatorëve ekonomik e përshkruan si vendim që është marrë në mungesë të argumenteve të MSH-së për të provuar mashtrimet. Përfaqësimin e dobët nga OSHP-ja e pranojnë edhe në Ministrinë e Shëndetësisë, por ende nuk kanë marrë ndonjë iniciativë për të rritur kapacitetet e Zyrës së Prokurimit. Sipas ministrit, Uran Ismaili kjo mund të jetë një e metë që i ka shkaktuar MSH-së dëme financiare vite me radhë.

Përfundimet

1- Blerja e barnave në sistemin publik shumëfish me shtrenjtë sesa çmimi real - Rreth 21 milionë euro nga buxheti i shtetit shpenzohen për blerjen e barnave. Në kohën kur tregu farmaceutik në Evropë është liberalizuar, në Kosovë çmimet e barnave janë shumë më shtrenjtë sesa në sektorin privat. Kjo, për shkak se disa kompani farmaceutike kanë krijuar monopol në tregun e barnave. Buxheti për barna të Listës Esenciale çdo ditë po rritet, por kjo nuk po ndikon në furnizim me të mirë me barna në spitale publike. Rritja e këtyre çmimeve ka shkaktuar humbje milionëshe për institucionet publike.

2 - Monopoli i Kompanive Farmaceutike - Dy vjetët e fundit, tenderët e Ministrisë së Shëndetësisë janë fituar kryesisht nga dy kompani. Të njëjtat kompani kanë ofertuar dhe shitur edhe më herët barna në MSH. Por, sidomos dy vjetët e fundit, të njëjtat kompani, për të njëjtat barna e sasi, e kanë ngritur çmimin pa një arsytim. Kjo ka ngjallur dyshime se me ndihmën e institucioneve të shtetit për mbi 100 produkte disa kompani (varësisht për cilin produkt bëhet fjalë) e kanë kufizuar konkurrencën në prokurimin e barnave. Këtë e dëshmon edhe rënia e ofertave në tenderët për furnizimin me produkte të Listës Esenciale.

3 - Ndryshimet ligjore – Është ndryshuar legjislacioni i cili ka “ashpërsuar” kriteret e regjistrimit të barnave në Kosovë dhe kërkon regjistrim të dyfishtë. Kjo, sipas ekspertëve, ka bërë që çmimet të shumëfishohen, por sipas tyre, kjo nuk flet për rritjen e cilësisë së barnave, për shkak se bëhet fjalë për 95 përqind të barnave të njëjta që kanë qarkulluar në treg para ndryshimit të këtij ligji.

4 - Mosveprimi i OSHP-së dhe KRPP-së- Organi Shqyrtues i Prokurimit dhe Komisioni Rregullativ i Prokurimit Publik kanë përdorur standarde të dyfishta kur kompanitë janë ankuar për çmimet e larta të konkurrentëve pos çmimet e rekomanduara për nënshkrim kontrate. Mungesa e konsistencës në vendime ka bërë që MSH-ja të vazhdojë kontraktimin e produkteve me çmime marramendëse, edhe pse e vetëdijshme se po dëmtohet buxheti publik e edhe pacientët të cilët i kanë blerë këto barna, për shkak që çmimet kanë determinuar edhe uljen e sasisë për furnizim në spitale.

5 - Mungesa e kontrollit të çmimeve- Ministria e Shëndetësisë nuk ka vendosur asnjë tavan për çmimet që kompanitë ua kanë ofruar për blerje të barnave. Kësisoj, çdo ofertë që është konsideruar e përgjegjshme pa marrë parasysh çmimin, është rekomanduar për kontratë. Mos kufizimi i çmimit nga komisionet e brendshme në MSH, kanë sjellë një situatë që ky institucion për mbi 100 produkte as nuk mund t’ua shkëpusë kontratat e dëmshme e në anën tjetër, e të kontraktojë një kompani që ofron çmime me të favorshme, por as nuk mund të rrisë sasinë reale të nevojave, për shkak se me këto çmime nuk ka buxhet të mjaftueshëm për të realizuar çfarëdo planifikimi që është afër gjendjes reale.

Rekomandimet

- Të adresohen kontratat e trashëguara të barnave në organet e hetuesisë
- Të krijohet një trupë ndërinstitucionale për shmangien e dëmit të kontratave që janë nënshkruar për periudhë trevjeçare;
- MSH-ja të bëjë furnizimin me barna nga lista esenciale, duke krijuar sistem të regjistrimit dhe evidencës elektronike të pacientëve;
- Të ndryshohet Ligji për Produkte dhe Pajisje Medicinale dhe të lehtësohet regjistrimi i produkteve të reja;
- Të krijohet një komision me i gjerë dhe të nxirret për diskutim publik plani për ndryshimin e Listës Esenciale;

- Produktet nën patentë, të blihen me procedurën e negocimit të kontratës me prodhuesin apo kur kjo është e pamundur për shkaqe objektive me distributorët në vendor;
- Të krijohet lista e produkteve të cilat janë nën patentë që janë pjesë e listës esenciale të barnave dhe kohëzgjatja e patentës, në mënyrë që kontratat mos të jenë të lidhura për afate më të gjata sesa afati i skadimit të patentimit;
- Ministria të marrë masa ndaj njësive kërkuese të cilat i hartojnë specifikacionet teknike të favor të një operatori ekonomik dhe të cilat ulin konkurrencën në tenderim, pasi në këtë formë, çmimet me të cilat po blihen produktet janë gjithmonë më të larta;
- Të shmanget mundësia e përshtatjes së kriterëve në dosjet tenderuese nga punëtorët shëndetësorë, të cilët kanë treguar prirje në raport me operatorët e caktuar ekonomikë;
- Të rishikohen afatet e liferimit apo dorëzimit të mallrave, në mënyrë që planifikimi i harxhimeve të jetë afat gjatë dhe porositë të mos vonohen për institucionet shëndetësore;

Emërtimi	Forma farmaceutike	Doza dhe vëllimi	Aplikimi	Kontratet e vjetra	Kontratet e reja	Diferenca për çmime për njësi
ATRACURIUM BESYLATE	sol per inj	10mg/ml, 5ml	iv	2.70	3.5000	0.80
ATROPINE SULPHATE	sol per inj	1mg/ml, 1ml	iv & im	0.26	0.3000	0.04
BUPIVACAINE HCL	sol per inj	5mg/ml, 10 ml	epidural	0.84	3.0000	2.16
EPHEDRINE SULPHATE	sol per inj	50 mg/ml, 1ml	im & iv	0.49	3.0000	2.51
ETOMIDATE	sol per inj	2mg/ml, 10ml	iv	14.40	15.0000	0.60
FENTANYL	sol per inj	50mcg/ml; 2ml	im & iv	0.37	0.9500	0.58
MIDAZOLAM	sol per inj	1mg/ml, 5ml	im & iv	0.39	0.9000	0.51
NEOSTIGMINE METHYLSULPHATE	sol per inj	2,5 mg/ml, 1ml	im & iv	1.30	2.9000	1.60
PANCURONIUM BROMID	sol per inj	2mg/ml, 2ml	iv	3.00	3.9000	0.90
PROTAMIN SULPHATE	sol per inj	10 mg/ml, 5ml	iv	4.60	18.2000	13.60
PROPOFOL	emulsion	10mg/ml, 20ml	iv	1.44	2.9000	1.46
ROCURIONIUM BROMIDE	sol per inj.	10mg/ml, 5ml	iv	3.90	12.9000	9.00
ROPIVACAINE HCL	sol per inj	2mg/ml, 10ml	epidural	2.80	12.4000	9.60
SUXAMETHONIUM CHLORIDE	sol per inj	50 mg/ml, 2ml	im & iv	1.40	4.0000	2.60
THIOPENTAL SODIUM	plv per sol per inj	500mg	iv	2.80	4.5000	1.70
MORPHINE	sol per inj	10mg/ml, 2ml	im,iv&sc	0.85	2.5000	1.65
CHLOROPIRAMINE	sol per inj	10mg/ml, 2ml	im&iv	0.78	1.90	1.12
NORADRENALIN	sol per inj	2mg /ml, 1ml	iv	2.78	22.0000	19.22
DIAZEPAM	klizma	1mg/ml, 5ml	rectal	3.50	4.90	1.40
PHENOBARBITAL	sol per inj	100mg/ml, 2ml	im&iv	0.88	1.4800	0.60
ACICLOVIRE	plv per sol per inf	250 mg	iv.	2.95	9.0000	6.05
AMPICILLIN	plv per sol per inj	500 mg	im&iv	0.18	0.2800	0.10
IMIPINEM-CILASTATINE	plv per sol per inj	500mg + 500mg	iv	5.50	12.5000	7.00
ACID ACETYLSALICYLIC	tbl	100mg	oral	0.02	0.0150	(0.01)
ADENOSINE	sol per inj	3mg/ml	iv	12.95	15.0000	2.05
GLYCERYL TRINITRATE	tbl	500 mcg	sublingua	0.04	1.5000	1.46
GLYCERYL TRINITRATE	sol per inj	5mg/ml	iv	0.03	5.0000	4.97
HEPARINE	sol per inj	5000IU/ml, 5 ml	iv,&i.m.	2.78	3.5000	0.72
HYDRALAZINE	sol per inj	20mg/1ml, 1ml	iv	10.80	15.0000	4.20
METOPROLOL	sol per inj	1mg/ml, 5ml	iv	4.44	4.5000	0.06
METHYLDOPA	tbl	250 mg	oral	0.14	0.0500	(0.09)
STREPTOKINASE	sol per inj	1.5MIU	iv	66.00	99.0000	33.00
VERAPAMIL	sol per inj	2,5mg/ml, 2ml	iv	1.00	3.0000	2.00
POVIDON JOD	sol	10% 1 l	extern	4.66	6.1000	1.44
FUROSEMIDE	sol per inj	10mg/ml, 2ml	im&iv	0.02	0.0777	0.06
METOCLOPRAMIDE	sol per inj	5mg/ml, 2ml	im&iv	0.14	0.1370	-
ORAL REHIDRATATION SALT	plv	28g	oral	0.65	1.5000	0.85
PANTOPRAZOLE	sol per inj	40mg/ml	iv	0.83	1.8000	0.97
METFORMIN	tbl	850mg	oral	0.02	0.0250	0.01
OCTREOTID	plv per inj	20mg	s.c & im	1,225.00	1225.0000	-
METHYLERGOMETRINE	sol per inj	0.2mg/ml, 1ml	im	0.20	0.3500	0.15
OXYTOCIN	sol per inj	10 IU/ml, 1ml	im & iv	0.39	0.4100	0.02
KONDOM (BCD)	/	/	pajisje kontr.barrier		0.0470	0.05
ATROPINE	sol		0.50% per sy	2.50	4.5000	2.00
CHLORAMPHENICOL	ung		1% per sy	0.61	0.7500	0.14
TROPICAMID	sol	0.1% - 5 ml	per sy	2.00	15.0000	13.00
TETRACYCLIN	ung	1% - 5 g	per sy	2.00	2.2200	0.22
BIPERIDINE	tbl	4mg	oral	-	0.0900	0.09
BIPERIDINE	sol per inj	5mg/ml, 1ml	im	-	6.0000	6.00
CLOZAPINE	tbl	100mg	oral	0.20	0.2500	0.06
DIAZEPAM	tbl	5mg	oral	0.01	0.0150	0.01
HALOPERIDOL	sol per inj	5mg/ml, 1ml	im&iv	0.39	2.5000	2.11
BECLOMETHASONE	plv per inh.	250mcg/doze, 201 dinhalim		4.50	6.5000	2.00
SALBUTAMOL	plv per inh.	100mcg/doze, 201 dinhalim		1.45	4.7000	3.25
DEXTROSE	sol per inj	50%, 10ml	iv	0.37	1.7000	1.33
FAT EMULSION (EMULSION I LIPIDEVE)	sol per inf	20%, 500ml	iv	8.80	15.0000	6.20
HYDROXIETHYL STARCH (HES/HAES) NE NaCl 0,9%	sol per inf	500ml	iv.	4.40	4.9000	0.50
SODIUM BICARBONATE	sol per inj	8.4%, 20ml-50ml	iv	0.63	3.0000	2.37
AMINOACIDS	sol	500mg	iv	4.80	7.0000	2.20
USHQIM PARENTERAL TPN	sol per inf	2000ml	iv.	48.00	65.0000	17.00
ACID ASCORBIC	sol per inj	500mg/5ml	im&iv	0.13	0.5000	0.37
PHYTOMENADIONE	sol per inj	10 mg/ml, 1ml	iv&i.m	0.48	1.9000	1.42
Ca GLUCEPTATE	sol per inj	10%, 5ml	im	0.39	0.4400	0.05
CICLOSPORINE	caps	25 mg	oral	0.33	1.5000	1.17
CICLOSPORINE	caps	50 mg	oral	0.49	1.8000	1.31
CICLOSPORINE	sol.	100 mg/1ml; 50ml	oral	-	48.0000	48.00
MUCOPHENALAT MOFETIL	caps	250 mg	oral	0.48	0.4800	-
TACROLIMUS	caps	1mg	oral	0.44	0.9000	0.46
KONCENTRAT PLUHUR I BIKARBONATEVE Dry On-Line Bicarbonate Concentrates NaHCO3 NaCl (SALT)	konc . pluhur	650 g bibag	hemod.	5.80	5.8000	-
	tbl.	25 kg (box)	hemod.	-	8.5000	8.50

Lloji	Formati	Specifikimi	Kontratat e vjetra	Kontratat e reja	Diferenca për çmime për njësi
BANDAGE ELASTIC, CREPE	10 cm x 4 m		0.120	0.13	0.01
BANDAGE ELASTIC, CREPE	15 cm x 4 m		0.160	0.216	0.06
BANDAGE GAUZE	8 cm x 4 m		0.079	0.082	0.00
BANDAGE GAUZE, ELASTIC	9 cm x 15 m		0.360	0.445	0.09
BANDAGE GAUZE ELASTIC	15 cm x 4 m		0.160	0.169	0.01
BANDAGE PLASTER OF PARIS	10 cm x 2,75 m		0.196	0.224	0.03
BANDAGE PLASTER OF PARIS	15 cm x 2,75 m		0.299	0.334	0.04
BANDAGE PLASTER OF PARIS	20 cm x 2,75 m		0.3975	0.454	0.06
BANDAGE GAUZE TUBULAR TRICOT	5 m x 25 cm		4.88	18.74	13.86
COMPRESS GAUZE STERILE 12	45 cm x 45 cm		0.207	0.305	0.10
COTTON WOOL, HYDROPHILIC ROLL	36cm x 40 cm		0.07	0.49	0.42
COTTON WOOL, HYDROPHILIC ROLL	500 g		1.395	1.64	0.25
GAUZE ABSORBENT COTTON ,ROLL	90 cm x 100 m	jo më pak se 13 fije	9.979	11.89	1.91
ADHESIVE TAPE	5 cm x 5 m	jo të letrës	0.364	0.48	0.12
ABDOMINAL DRAIN	16fFG		0.48	1.13	0.65
ABDOMINAL DRAIN	20FG		0.48	1.13	0.65
ABDOMINAL DRAIN	24FG		0.48	1.13	0.65
ABDOMINAL DRAIN	28FG		0.48	1.13	0.65
ABDOMINAL DRAIN	32FG		0.48	1.13	0.65
THORACAL DRAIN	18FG		0.59	0.7	0.11
THORACAL DRAIN	20FG		0.59	0.7	0.11
THORACAL DRAIN	24FG		0.59	0.67	0.08
THORACAL DRAIN	28FG		0.59	0.67	0.08
THORACAL DRAIN	30FG		0.59	0.7	0.11
THORACAL DRAIN	32FG		0.59	0.7	0.11
THORACAL DRAIN	34FG		0.59	0.67	0.08
REDON DRAIN	8FG		0.27	0.23	(0.04)
REDON DRAIN	22FG		0.41	0.64	0.23
REDON DRAIN DISPOSABLE	CH 14		0.27	0.23	(0.04)
REDON DRAIN DISPOSABLE	CH 20		0.4	0.64	0.24
T - DRAIN LATEX	8FG		0.9	17.00	16.10
T - DRAIN LATEX	10FG		0.8	17.00	16.20
T - DRAIN LATEX	12FG		0.677	17.00	16.32
T - DRAIN LATEX	14FG		0.677	17.00	16.32
T - DRAIN LATEX	16FG		0.677	17.00	16.32
T - DRAIN LATEX	18FG		0.63	17.00	16.37
T - DRAIN LATEX	20FG		0.63	17.00	16.37
ENDOTRACHEAL TUBE WITHOUT CUFF ORAL	2		0.3	0.42	0.12
ENDOTRACHEAL TUBE WITHOUT CUFF ORAL	2.5		0.3	0.42	0.12
ENDOTRACHEAL TUBE WITHOUT CUFF ORAL	4		0.48	0.55	0.07
ENDOTRACHEAL TUBE WITH CUFF ORAL	5		0.36	0.62	0.26
ENDOTRACHEAL TUBE WITH CUFF ORAL	5.5		0.36	0.62	0.26
ENDOTRACHEAL TUBE WITH CUFF ORAL	6		0.36	0.62	0.26
ENDOTRACHEAL TUBE WITH CUFF ORAL	6.5		0.36	0.46	0.10
ENDOTRACHEAL TUBE WITH CUFF ORAL	8.5		0.36	0.46	0.10

Lloji	Formati	Specifikimi	Kontratrat e vjetra	Kontratrat e reja	Diferenca për çmime për njësi
TRACHEOSTOMY TUBE WITH STANDARD CUFF	4		2.00	3.70	1.70
TRACHEOSTOMY TUBE WITH STANDARD CUFF	5		2	3.7	1.70
TRACHEOSTOMY TUBE WITH STANDARD CUFF	6		2	3.7	1.70
TRACHEOSTOMY TUBE WITH STANDARD CUFF	7		2.2	3.7	1.50
TRACHEOSTOMY TUBE WITH STANDARD CUFF	8		2.2	3.7	1.50
TRACHEOSTOMY TUBE WITH STANDARD CUFF	9		2.40	3.70	1.30
REINFORCED TRACHEAL TUBE WITH CUFF	2		4.19	4.19	-
FOLEY CATHETER	8FG		0.37	0.6	0.23
FOLEY CATHETER	10FG		0.37	0.6	0.23
FOLEY CATHETER	12FG		0.38	0.49	0.11
FOLEY CATHETER	14FG		0.38	0.49	0.11
FOLEY CATHETER	16FG		0.38	0.49	0.11
FOLEY CATHETER	18FG		0.38	0.485	0.11
FOLEY CATHETER	20FG		0.38	0.485	0.11
FOLEY CATHETER	24FG		0.37	0.49	0.12
FOLEY STANDARD CATHETER-3 WAY	18FG		0.539	0.65	0.11
FOLEY STANDARD CATHETER-3 WAY	20FG		0.539	0.65	0.11
FOLEY STANDARD CATHETER-3 WAY	22FG		0.539	0.65	0.11
FOLEY STANDARD CATHETER-3 WAY	24FG		0.539	0.65	0.11
NELATON CATHETER	8FG		0.09	0.1	0.01
NELATON CATHETER	10FG		0.09	0.1	0.01
NELATON CATHETER	12FG		0.09	0.1	0.01
NELATON CATHETER	14FG		0.09	0.1	0.01
NELATON CATHETER	16FG		0.09	0.1	0.01
NELATON CATHETER	18FG		0.09	0.1	0.01
NELATON CATHETER	20FG		0.09	0.1	0.01
NELATON CATHETER	24FG		0.09	0.15	0.06
CATHETER UMBILICAL	4FG		0.0719	0.15	0.08
CATHETER UMBILICAL	6FG		0.0719	0.29	0.22
CATHETER UMBILICAL	8FG		0.0719	0.29	0.22
COLOSTOMY BAG DISPOSABLE + DISC 32-60 mm	140 mm x 210 mm			1.90	1.90
COLOSTOMY BAG DISPOSABLE + DISC		Madhësi pediatrike		2.60	2.60
COLOSTOMY BAG DISPOSABLE RING 43 CUT - TO FIT	25-35mm			0.70	0.70
URINE BAG WITH DRAIN	2L		0.20	0.22	0.02
SET FLOW CONTROL SHUNT KIT DESINFECTANT FOR INTERMINENT CATHETER	12mm	Presion i mesëm	416.5	499	82.50
AQUA DESTILLATA	L		1.9	2.43	0.53
CATHETER PERMANENT	L		0.49	0.71	0.22
CATHETER PERMANENT	8		0.47	0.9	0.43
CATHETER PERMANENT	10		0.47	0.9	0.43
CATHETER PERMANENT	12		0.47	0.68	0.21
CATHETER PERMANENT	14		0.47	0.68	0.21
CATHETER PERMANENT	16		0.47	0.68	0.21
CATHETER PERMANENT	18		0.47	0.68	0.21
CATHETER PERMANENT	20		0.47	0.68	0.21
CATHETER PERMANENT	22		0.47	0.68	0.21

Lloji	Formati	Specifikimi	Kontratat e vjetra	Kontratat e reja	Diferenca për çmime për njësi
GEL FOR CATHETER	82g	Lubricating 250mg	0.72	0.99	0.27
UROSTOM	30-90mm		1.449	3	1.55
URINARY CONDOM	25		0.1249	0.28	0.16
URINARY CONDOM	30		0.1249	0.28	0.16
URINARY CONDOM	35		0.98	0.98	-
SUTURE ABSORBABLE POLYDIAXANONE	USP 0	30mm 1/2 RB 75cm	1.14	1.14	-
SUTURE ABSORBABLE POLYGLACTINE	USP 0	25mm 75cm 1/2 CT	0.92	0.98	0.06
SUTURE ABSORBABLE POLYGLACTINE	USP 0	35mm 90cm 1/2 RB	1.06	1.11	0.05
SUTURE ABSORBABLE POLYGLACTINE	USP 0	50mm 75cm 1/2 RB	0.9	0.97	0.07
SUTURE ABSORBABLE POLYGLACTINE	USP 0	32mm 75cm 1/2 RB	0.9	0.91	0.01
SUTURE ABSORBABLE POLYGLACTINE	USP 0	Ligature (pa gjilpërë)	1.08	0.9	(0.18)
SUTURE ABSORBABLE POLYGLACTINE	USP 0	26mm 1/2 RB 75cm	0.9	0.91	0.01
SUTURE ABSORBABLE POLYGLACTINE	USP 1	25mm 75cm 1/2 CT	1.05	1.01	(0.04)
SUTURE ABSORBABLE POLYGLACTINE	USP 1	25mm 75cm 1/2 RB	1.04	0.95	(0.09)
SUTURE ABSORBABLE POLYGLACTINE	USP 1	35mm 90cm 1/2 RB	1.06	1.13	0.07
SUTURE ABSORBABLE POLYGLACTINE	USP 1	45mm 75cm i rëndë 1/2RB	1.04	0.9	(0.14)
SUTURE ABSORBABLE POLYGLACTINE	USP 1	50mm 75cm 1/2 RB	1.04	1.46	0.42
SUTURE ABSORBABLE POLYGLACTINE	USP 1	40mm 75cm 1/2 RB	1.04	0.95	(0.09)
SUTURE ABSORBABLE POLYGLACTINE	USP 1	Ligature (pa gjilpërë)	1.22	0.90	(0.32)
SUTURE ABSORBABLE POLYGLACTINE	USP 2	36mm 75cm 1/2 CT	1.18	0.99	(0.19)
SUTURE ABSORBABLE POLYGLACTINE	USP 2	25mm 75cm 1/2 RB	1.17	0.96	(0.21)
SUTURE ABSORBABLE POLYGLACTINE	USP 2	50mm 75cm i rëndë 1/2RB	1.18	0.96	(0.22)
SUTURE ABSORBABLE POLYGLACTINE	USP 2	65mm 75cm 1/2 RB	1.17	0.96	(0.21)
SUTURE ABSORBABLE POLYGLACTINE	USP 2	40mm 75cm 1/2 RB	1.17	0.96	(0.21)
SUTURE ABSORBABLE POLYGLACTINE	USP 2	45mm 75cm 1/2 RB	1.17	0.96	(0.21)
SUTURE ABSORBABLE POLYGLACTINE	USP 2	35mm 75cm 1/2 RB	1.04	1.17	0.13
SUTURE ABSORBABLE POLYGLACTINE	USP 2/0	26mm 75cm 1/2 RB	0.90	0.90	-
SUTURE ABSORBABLE POLYGLACTINE	USP 2/0	Ligature (pa gjilpërë)	0.87	0.92	0.05
SUTURE ABSORBABLE POLYGLACTINE	USP 3/0	22mm 1/2 CT 75cm	0.92	0.93	0.01
SUTURE ABSORBABLE POLYGLACTINE	USP 3/0	22mm 1/2 RB 75cm	0.96	1.07	0.11
SUTURE ABSORBABLE POLYGLACTINE	USP 3/0	26mm 75cm 1/2 RB	0.9	0.92	0.02
SUTURE ABSORBABLE POLYGLACTINE	USP 4/0	17mm 75cm 1/2 RB	0.96	1.06	0.10
SUTURE ABSORBABLE POLYGLACTINE	USP 4/0	22mm 75cm 1/2 RB	0.9	0.92	0.02
SUTURE ABSORBABLE POLYGLACTINE	USP 4/0	6 mm premium spatulae 3/8	2.14	2.82	0.68
SUTURE ABSORBABLE POLYGLACTINE	USP 5/0	13mm 75cm 1/2 RB	0.9	0.92	0.02

Lloji	Formati	Specifikimi	Kontratet e vjetra	Kontratet e reja	Diferenca për çmime për njësi
SUTURE ABSORBABLE POLYGLACTINE	USP 5/0	13mm 75cm 3/8 CT	0.92	0.92	-
SUTURE ABSORBABLE POLYGLACTINE	USP 5/0	17mm 75cm 1/2 RB	0.9	1.07	0.17
SUTURE ABSORBABLE POLYGLACTINE	USP 6/0	8mm premium spatulae 1/2 me dy gjilpëra	3.38	3.51	0.13
SUTURE ABSORBABLE POLYGLACTINE	USP 6/0	9mm 75cm 1/2 RB	1.92	3.51	1.59
SUTURE ABSORBABLE POLYGLACTINE	USP 6/0	9mm 75cm 1/2 CT 6mm premium spatulae special surgical set for the treatment of parenchymal organs	1.92	2.50	0.58
PARENCHYMA SUTURE SET	2xHRN 65 DIM 75cm		3.83	83.00	79.17
SUTURE NON ABSORBABLE NYLON	USP 0	35mm 75cm 1/2 CT	0.26	0.56	0.30
SUTURE NON ABSORBABLE NYLON	USP 0	30mm 75cm 1/2 CT	0.46	0.46	-
SUTURE NON ABSORBABLE NYLON	USP 1	37mm 75cm 1/2 CT	0.26	0.56	0.30
SUTURE NON ABSORBABLE NYLON	USP 2/0	30mm 75cm 1/2 CT	0.43	0.43	-
SUTURE NON ABSORBABLE NYLON	USP 2/0	35mm 75cm 3/8 CT	0.26	0.57	0.31
SUTURE NON ABSORBABLE NYLON	USP 3/0	26mm 75cm 1/2 CT	0.26	0.56	0.30
SUTURE NON ABSORBABLE NYLON	USP 3/0	30mm 75cm 3/8 CT	0.26	0.57	0.31
SUTURE NON ABSORBABLE NYLON	USP 4/0	24mm 75cm 1/2 CT	0.26	0.57	0.31
SUTURE NON ABSORBABLE NYLON	USP 4/0	30mm 75cm 3/8 CT	0.26	0.54	0.28
SUTURE NON ABSORBABLE NYLON	USP 5/0	17mm 75cm CT	0.26	0.6	0.34
SUTURE NON ABSORBABLE NYLON	USP 5/0	22mm 45cm 1/2 CT	0.26	0.58	0.32
SUTURE NON ABSORBABLE NYLON	USP 5/0	22mm 75cm 3/8 CT	0.26	0.58	0.32
SUTURE NON ABSORBABLE MONOFIL POLYPROPYLEN	USP 0	30mm 75cm 1/2 RB	0.26	0.71	0.45
SUTURE NON ABSORBABLE MONOFIL POLYPROPYLEN	USP 2/0	25mm 75cm 1/2 RB	0.35	0.7	0.35
SUTURE NON ABSORBABLE MONOFIL POLYPROPYLEN	USP 2/0	25mm 75cm 1/2 RB me dy gjilpëra	0.35	0.77	0.42
SUTURE NON ABSORBABLE MONOFIL POLYPROPYLEN	USP 2/0	25mm 75cm 1/2 CT	0.26	0.72	0.46
SUTURE NON ABSORBABLE MONOFIL POLYPROPYLEN	USP 3/0	25mm 75cm 1/2 RB me dy gjilpëra	0.35	0.77	0.42
SUTURE NON ABSORBABLE MONOFIL POLYPROPYLEN	USP 3/0	25mm 75cm 1/2 CT	0.26	0.72	0.46
SUTURE NON ABSORBABLE MONOFIL POLYPROPYLEN	USP 4/0	17mm 75cm 1/2 CT	0.26	0.72	0.46
SUTURE NON ABSORBABLE MONOFIL POLYPROPYLEN	USP 4/0	17mm 75cm 1/2 RB me dy gjilpëra	0.35	0.8	0.45
SUTURE NON ABSORBABLE MONOFIL POLYPROPYLEN	USP 5/0	13mm 75cm 1/2 CT	0.26	0.72	0.46
SUTURE NON ABSORBABLE MONOFIL POLYPROPYLEN	USP 5/0	13mm 90cm 1/2 RB me dy gjilpëra	0.35	0.72	0.37
SUTURE NON ABSORBABLE MONOFIL POLYPROPYLEN	USP 6/0	6mm premium spatulae 3/8 45cm, me dy gjilpëra	1.6	2.13	0.53
SUTURE NON ABSORBABLE MONOFIL POLYPROPYLEN	USP 6/0	9mm 75cm 1/2 RB me dy gjilpëra	0.35	2.13	1.78
SUTURE NON ABSORBABLE MONOFIL POLYPROPYLEN	USP 6/0	9mm 75cm 1/2 CT	0.26	2.29	2.03
SUTURE NON ABSORBABLE MONOFIL POLYPROPYLEN	USP 7/0	6mm premium spatulae 3/8 60cm, me dy gjilpëra	1.5	2.22	0.72
SUTURE NON ABSORBABLE MONOFIL POLYPROPYLEN	USP 7/0	6mm 60cm 1/2 RB me dy gjilpëra	0.35	2.2	1.85
SURGICAL STAINLESS STEEL	USP 0	48mm 45cm 1/2 tapercut heavy 4 suturus circle heavy	4.6	25.00	20.40
SURGICAL STAINLESS STEEL	USP 1	48mm 45cm 1/2 tapercut heavy 4 suturs per pack	4.6	25.00	20.40

Lloji	Formati	Specifikimi	Kontratet e vjetra	Kontratet e reja	Diferenca për çmime për njësi
SURGICAL STAINLESS STEEL	USP 2/0	30mm 75 multi ½ RB	2.2	25.00	22.80
SURGICAL STAINLESS STEEL	USP 3/0	30mm 75 multi ½ RB	2.2	25.00	22.80
BLOOD GIVING SET			0.28	0.24	(0.04)
BOOD TAKING SET DOUBLE BAG	450ml		1.94	1.94	-
I.V. PLACEMENT UNIT, SHORT , LUER TYPE DISPOSABLE	14 G, 2.1 x 70 mm		0.139	0.139	-
I.V. PLACEMENT UNIT, SHORT , LUER TYPE DISPOSABLE	16 G, 2.1 x 55 mm		0.139	0.139	-
CENTRAL VEINOUS CATHETER FOR VENA CAVA	22 G, 10cm length	double lumene	9.37	18.35	8.98
SCALP VEIN INFUSION SET DISPOSABLE	21 G, 0.80 x 19 mm		0.03	0.029	(0.00)
SYRINGE DISPOSABLE LUER TYPE	50 ml		0.1248	0.153	0.03
BLADE , SURGICAL KNIFE	11	handle 4	0.03	0.029	(0.00)
BLADE , SURGICAL KNIFE	19		0.03	0.029	(0.00)
BLADE , SURGICAL KNIFE	21	handle 4	0.02	0.029	0.01
BLADE , SURGICAL KNIFE	23	handle 4	0.035	0.029	(0.01)
CAPS OPERATING GREEN DISPOSABLE			0.0148	0.022	0.01
COVER SHOES			0.007	0.007	-
COPPER T IUD			0.69	0.69	-
GOWN SURGICAL STERILE DISPOSABLE	Large		0.569	0.86	0.29
GOWN SURGICAL STERILE DISPOSABLE	Medium		0.569	0.86	0.29
MASK SURGICAL DISPOSABLE			0.015	0.0221	0.01
LARINGEAL MASK	1		2.8	3.55	0.75
LARINGEAL MASK	2		2.8	3.55	0.75
LARINGEAL MASK	3		2.8	3.55	0.75
LARINGEAL MASK	4		2.8	3.55	0.75
TOGS FOR MOTHER AND CHILD			0.0945	0.12	0.03
SCALPEL HANDLE	4		0.10	0.98	0.88
DISPOSABLE ADULT BREATHING CIRCUITS		with water traps Φ = 22 mm (complete, consisting of two hoses with water traps, Y-piece and elbow) length (from160 to 180 cm) , Latex free.	2.799	6.5	3.70
BREATHING SYSTEM		with ported Y - piece, (1.6 m or 1.8 m) length with 0.8m limb, Φ = 22mm	2.98	3.56	0.58
BREATHING SYSTEM		with ported Y - piece, (1.6 m or 1.8 m) length with 0.8m limb, Φ = 15mm.	2.45	4.79	2.34
ANTIBACTERIAL FILTER FOR ADULT BREATHING CIRCUITS			0.49	0.94	0.45
ANTIBACTERIAL FILTER FOR PEDIATRIC BREATHING CIRCUITS			0.62	0.95	0.33
ANTIBACTERIAL FILTER FOR NEONATE BREATHING CIRCUITS			0.7	0.95	0.25
SYRINGE SET (TWO PAIRS) FOR MSTK - 64	200 ml I.V.	compatible for Automatic Injector Medrad Stelland D	21.2	23.15	1.95
CONTINUOUS CONECTOR FOR TK 3 WAY STOPCOCK FOR ARTERIAL ANGIOGRAPHY		250-400 PSI, Venos		1.10	1.10
				0.19	0.19

**Menaxher i programit:
Dardan Selimaj**

**Hulumtuese:
Saranda Ramaj**

**Dizajni:
Faton Hasimja**

**Lektura:
Edona Jahiu**

**Shtypi:
KOHA Print**

**Instituti Columbus
Rr. Nënë Tereza 31/b
10000 Prishtinë
Republika e Kosovës
T. + 377 44 555 404 : + 386 49 664 074
E. info@instituticolumbus-ks.com
W. instituticolumbus-ks.com**

